

חודש כסלו תשל"ד.

ילד כבן
עשר ושהלם
ברוך וילהלם
מירושלים,
זוכה לנסוע
לרבי ולהיכנס
ל'יחידות'
בקודש פנימה.

בסוף ה'יחידות', שבמהלכה בחן אותו הרבי על לימודיו ב'חידור', מטיל הרבי משימה על הילד שעומד לפניו: כשתחזור, תספר לחברים שלך בכיתה, וגם למלמד שלך, את תוכן הדברים ששמעת כאן.

מאז חלפו כארבעים וחמש שנים. הרה"ג הרה"ח הרב ברוך וילהלם עשה את מסלול החינוך החב"די הרגיל וגם זכה להיות תקופה ממושכת בבית חינוך 770 במחיצת הרבי, בימי האור, בשנות המ'. בחודש אלול תשמ"ז יצא לשליחות בנהרייה ועל פי הכוונת השליח הראשון בעיה, הרה"ח הבלתי נשכח הרב ישראל ברוך בוטמן ע"ה - ישראל ליק בפי כל - החל מיד לעסוק בעיקר במסירת שיעורי תורה וחסידות, הן בתוך הקהילה החב"דית המתפתחת בנהרייה הן בציבור הרחב. ההשקעה הרבה שלו בהכנת השיעורים, שפתו הבהירה והברורה והידע התורני הרחב והמקיף שלו, עשו אותו למגיד-שיעור פופולרי ומבוקש, ותחושת השליחות שבערה ובוועדת בו דרבנה אותו להשקיע גם בעיסוק הטכני של הקלטת ושימור השיעורים, כדי להביא את התורה והחסידות לעוד ועוד יחידים וציבורים.

שמחת תורה תשע"ז. התוועדות חסידית מרוממת בבית הכנסת חב"ד בנהרייה. הרב וילהלם, ייבדל לחיים ארוכים, שמאז פטירתו של הרב ישראל בוטמן בדמי ימיו מכהן גם בתפקיד יושב ראש בית חב"ד בעיה, מתוועד עם הציבור בדבריו הוא מעורר את עצמו ואת שומעיו לנצל את עת הרצון של שמחת תורה לקבלת החלטה טובה לכל ימות השנה. מכאן לשם נפלה ההחלטה: הרב וילהלם מוסיף על שיעוריו הרבים שיעור נוסף - מדי יום ביומו אחרי תפילת שחרית בציבור בבית הכנסת חב"ד בנהרייה, יתקיים שיעור של רבע שעה בחסידישע פרשה, ב'תורה אור' וליקוטי

שיעור תורה (צילום ארכיון: מאיר אלפסי)

"את ההוראה ביחידות הפרטית, כשעוד הייתי ילד, לספר לאנשים נוספים את ששמעתי אצל הרבי, אינני רואה כמובן כהוראה חד-פעמית אלא כשליחות-חיי"

תורה' של אדמו"ר הזקן.

כזכור, בשנות הכ' עשה הרבי 'שטורעם' גדול מהלימוד הזה, דרש מהציבור להשלים את ה'חסידישע פרשה' גם בשבועות שבהם מדובר בכמה וכמה מאמרים ובהתוועדויות רבות עורר על כך ואמר כי מי שכבר סיים את הלימוד החשוב הזה יאמר 'לחיים' ומי שטרם עלה בידו להשלים, יזדרז לעשות זאת.

הרב וילהלם מזכיר בהדגשה גדולה וחזקה גם את העובדה שבשיחת הקודש הידועה של התוועדות שבת פרשת חיי שרה תשנ"ב, הפעם האחרונה לעת עתה, שבה נשא הרבי דברים לרגל כינוס השלוחים העולמי, שיחה שבה עמד הרבי בהרחבה על מושג השליחות ועל תפקידם ומשימתם של השלוחים בדורנו וטבע את המשפט המתמצת את המשימה הגדולה הזו - 'להקיץ עצמו וכל העולם כולו לקבלת פני משיח צדקנו', הטיל הרבי על השומעים, ובמיוחד על השלוחים, משימה ברורה מאוד:

"... יחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקוטי-תורה פרשת ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין - שיר-השירים - של ישראל וקוב"ה [ובפרט על-ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה-אור ולקוטי-תורה כל חלקיהם עד סיומם. שעל-ידי לימוד התורה בעניינים אלו, ממהרים עוד יותר את המשכה בפועל]"

מאז ועד היום, ארבע שנים רצופות, אותה החלטה שהתקבלה בשמחת תורה קוימה דבר יום ביומו. נכון להיום, מלבד המאגר הגדול של שיעורים של הרב וילהלם שעומדים לרשות הציבור (ועליו עוד יסופר), נוספו שיעורים על רוב רובם של מאמרי ה'תורה אור' וה'ליקוטי תורה', וכל מי שרוצה לקיים את ההוראה המפורשת של הרבי בנושא, מוזמן להיעזר בהם.

כעת, עם תחילת הלימוד מחדש ב'תורה אור' מבראשית, אנחנו מברכים את הרב וילהלם על ההישג הכביר. והוא מגיב בענווה: אני בסך הכל שליח שמשדל לבצע את ההוראות שהרבי הטיל עליי. את ההוראה ביחידות הפרטית, כשעוד הייתי ילד, לספר לאנשים נוספים את ששמעתי אצל הרבי, אינני רואה כמובן כהוראה חד-פעמית אלא כשליחות-חיי. לשמוע, ללמוד וללמד תורה בכלל ואת תורת החסידות בפרט. מה גם שידוע ומקובל אצל חסידים בכל הדורות כי ל'יחידות' הראשונה יש חשיבות ומשמעות מיוחדת לכל חייו הרוחניים של החסיד.

וגם ההוראה לכלל השלוחים בתשנ"ב היא כמובן זכות וחובה לשליח של הרבי לעסוק בה. לקיים אותה בעצמו ולהשתדל לזכות את הרבים בקיומה.

ה'חסיד'ישע פרשה'

במאגר השיעורים של הרב וילהלם יש נכון

בישיחה האחרונה לשלוחים, ביקש הרבי ללמוד את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה. הרב וילהלם עובר אצל הרבי בכוס של ברכה

לעכשיו, ועוד היד נטויה בעזרת ה', קרוב ל-3,000 שיעורים במגוון נושאים בתורה וחסידות, החל מחומש עם רש"י ועד לשיעורים בספר התניא על כל חלקיו, והכל זמין לכל דכפין. הפעם, בתקופה שבה, כאמור, מתחילים מבראשית, ביקשנו להתמקד בפרויקט השיעורים על החסיד'ישע פרשה.

מספר הרב וילהלם: הקרדיט על התחלת השיעורים בתורה אור וליקוטי תורה בצורה קבועה ומסודרת מגיע ליהודי שבאותה שעה אפילו לא הכרתי, שטילפן אליו יום אחד במהלך הקיץ שקדם לתשרי שבו התחלנו בשיעורים והעלה לפני את היוזמה. האמת היא שבתחילה לא התלהבתי. חלק נכבד ממאמרי אדמו"ר הזקן שבספרים תורה אור וליקוטי תורה רצופים מושגים קבליים. במאמרים רבים אחרים יש נושאים עמוקים בחסידות, ואם אדבר בכנות, כל העניין היה נראה לי די קשה לביצוע ואפילו מפחיד, שהרי המטרה של השיעורים היא להקל את ההבנה, להנגיש את הדברים, וככל האפשר – לעשותם שווים לכל נפש. לכן די חששתי לגשת לזה.

אחרי ההתעוררות שנוצרה בשמחת תורה לפני ארבע שנים הוחלט לקיים שיעורים קצרים, בני רבע שעה בלבד, ואולי בזכות המתכונת הזו העניין נחל הצלחה ברוך ה'. לאנשים רבים בימינו אין סבלנות לשיעור ארוך, וכשהם יודעים מראש שהשיעור קצר הם מגלים עניין רב יותר. בכל הקשור לפרויקט הזה, הצד הטכני היה קל יחסית. עם הזמן צברתי ניסיון בהקלטת השיעורים וגם ההתפתחות של האמצעים הטכנולוגיים מקילה את המשימה. בעבר הייתי צריך לסחוב לשיעורים טייפקורדר גדול ולאחר מכן היה די במיקרופון זעיר כמעט בלתי נראה.

כיום השיעור הזה, בתורה אור וליקוטי תורה על הסדר, זוכה לתפוצה רחבה ביותר, מעבר לקהל השומעים בבית הכנסת חב"ד בנהרייה. יש לנו שתי קבוצות וואצאפ שיחד מונות קרוב לחמש מאות מנויים המקבלים את השיעור מדי יום ביומו, ולפי התגובות והשאלות שמתקבלות, נראה שברוך ה' יש התעניינות.

בזכות האמצעים הללו, גם בימים שעקב הנחיות הבריאות אינני מתפלל שחרית של יום חול בבית חב"ד, השיעור מוקלט ומופץ, דבר יום ביומו. בד בבד השיעור עולה מיד גם למאגר השיעורים הכללי שלנו ונגיש לכל המעוניין. וכמו בנוגע לכל המאגר, אפשר ל ב ח ר

בשיעורים קודמים, אפשר להאזין לשיעור יותר מפעם אחת, אפשר להאזין מהאמצע ועוד שכלולים רבים. וזו הזדמנות טובה בשבילי להביע 'יישר כוח' גדול לידידי הרב רועי כהן שבנה את האתר ובו מאגר השיעורים ועד היום משקיע הרבה, מכל הנשמה, להפעיל ולתחזק ולשכלל אותו.

כדי לתת תמונה שלמה יותר של העניין אוסיף כי במהלך ארבע השנים האחרונות הספקנו ללמוד בערך תשעים אחוז מכלל המאמרים שבתורה אור וליקוטי תורה. מעת לעת דילגנו על מאמר קשה כזה או אחר וכעת אנחנו משלמים, לאט לאט, את עשרת האחוזים הנוותרים, והתקווה היא שבעוד כמה חודשים נשלים את החסר ובעזרת ה' יהיו שיעורים על כל המאמרים של שני הספרים הללו, שכיווע הם ספרי יסוד של כל תורת חב"ד, ורבים מהמאמרים של הרבי מיוסדים על מאמרים אלו.

להתמיד בלי ויתורים

איך באמת מוסרים שיעורים שווים לכל נפש במאמרי חסידות עמוקים?

אכן, אתגר לא פשוט. ראשית, צריך להשקיע לא מעט זמן ועיון בהכנת השיעורים. הכנת שיעור של רבע שעה מחייבת אותי להקדיש כשעה של הכנה. שנית, צריך לשלב בין הרצון של השומעים להספק

"לפי התגובות וסגנון השאלות, יש יסוד להניח שבמידה כזו או אחרת הגענו ליעד המיוחל. לפעמים אנשים שולחים לי סיכומים של השיעורים ומבקשים אישור שהבינו נכון"

מסוים מצד אחד. כשמישהו משתתף בשיעור או מאזין לו בהקלטה, הוא לא אוהב לגלות בסוף השיעור שכל ההספק היה שלוש שורות מטקסט המקור. ומצד שני, הרי ברור שאי אפשר להקריא מאמר בלי לבאר היטב כל פרט. אין לי נוסחת קסם מלבד הכלל 'נגעת ומצאת' במובן הפשוט שכדי להצליח צריך להשקיע וכשאני נתקל בקושי להבין ולהסביר פרט כזה או אחר, אני פונה למשפיעים ולחברים שבקיאים ומבינים בחסידות.

נוסף על כך, בשנים האחרונות הופיעו, כידוע, כמה וכמה ספרים שמבארים מאמרים מליקוטי תורה ותורה אור, אם כי עדיין אין ביאורים על כל המאמרים, ומובן שאני נעזר גם בהם ותבוא עליהם ברכה. אם נפרט יותר, בשנות ה'כ, כשהרבי עזר הרבה על לימוד החסיד'ישע פרשה, הייתה הוראה להשתדל ולהתאמץ לסיים בכל שבוע את כל המאמרים של אותה פרשה, והרבי התבטא לגבי ה'הוספות' שיש להשלים זאת לאט לאט במשך הזמן.

ומכאן שיש עניין מיוחד בלימוד של שני הספרים הללו בשלמות 'מכריכה לכריכה' ואת זה אנחנו משתדלים לעשות בעזרת ה', אם כי, לשם הגילוי הנאות, אציין שראיתי משפיעים דגולים, ובהם ה'חזר' הגה"ח הרב יואל כהן, מוסרים שיעורים בתורה אור וליקוטי תורה בלי ללמוד בעיון ובביאור גם את ה'הגהות' הארוכות של אדמו"ר הצמח צדק ובינתיים גם אנחנו עושים כך, אבל עוד חזון למועד להשלים גם את זה עם הזמן. ואחרי כל ההשקעה הזו השיעורים מתאימים

גם לחסרי רקע קודם בלימוד חסידות?

את זה צריך לשאול את ציבור המאזינים. מצדי, בכל אופן, זה אכן קהל היעד. ולפי התגובות וסגנון השאלות, יש יסוד להניח שבמידה כזו או אחרת הגענו ליעד המיוחל. לפעמים אנשים שולחים לי סיכומים של השיעורים ומבקשים אישור שהבינו נכון. אחרים שואלים שאלות בסגנון 'שואל כעניין' וכדומה. ואחרי הכל, אהיה כן ואודה על האמת כי לא כל המאמרים בתורה אור וליקוטי תורה הם קלים או קשים להבנה והסברה באותה מידה, ואומנם כן, יש ימים שבהם יש לי תחושה שאולי היה אפשר, בתוספת מאמץ, להנגיש ולפשט ולפרש את הדברים בצורה טובה עוד יותר.

כך או כך, כאמור, זה התפקיד שלי בנהרייה מיום בואי לכאן, והשליח הראשון והראשי הרב ישראליק בוטמן ע"ה הטיל עליי לעסוק במסירת שיעורי תורה וחסידות בקהילת חב"ד וברחבי העיר, ושליח צריך, וזו זכותו הגדולה וחובתו

שיעורים ורק אחרי שעברה עוד שנה שלמה היה אפשר להשתמש בהקלטות.

יורשה לי בהזדמנות זו לפנות אל אחיי ורעי השלוחים ולכל מי שמשמיעים שיעורים בתורה וחסידות - גם אם זה כרוך בקצת מאמץ, תקליט, תשמרו ותעמידו

את השיעורים לרשות הציבור. הרי זו ההמחשה הכי טובה לכלל של 'נר לאחד, נר למאה'. הרי השיעור כבר קיים, למה לא לתת לציבור את האפשרות ליהנות ממנו? הרי כולנו מצווים מהרבי על 'מבצע תורה'!

לנצל את הקורונה

כמי שעומד בראש קהילה ומשמש גם יועץ חינוכי, נבקש לשמוע את דעתך על האתגרים החינוכיים שעומדים לפתחנו בחודשים האחרונים, כאשר בעקבות הנגיף מוסדות החינוך לא פועלים כסדרם.

הבעיה אכן רצינית וגם לנו יש בבית ילד שהוא בן אחת-עשרה וודאי שחסרים לו מאוד הלימודים המסודרים בתלמוד-תורה. אבל הייתי מציע שלא לבזבז אנרגיה בתלונות ובהתמרמרות על המצב. הרי ברור שהדברים הללו לא מביאים עימם שום תועלת. תמורת זאת, נמקד את המבט בכך שהמצב

"יורשה לי בהזדמנות זו לפנות אל אחיי ורעי השלוחים ולכל מי שמשמיעים שיעורים - גם אם זה כרוך בקצת מאמץ, תקליט, תשמרו ותעמידו את השיעורים לרשות הציבור"

הזה יכול וצריך להיות הזדמנות פז לקדם את החינוך של ילדינו היקרים.

נגיד את הדברים בצורה ברורה: עיקר החינוך של הילד חייב להיות בידי אביו ואמו. כל הגישה שלפיה החינוך מסור בידי המוסדות ולהורים נשאר תפקיד פסיבי היא טעות חמורה. ההורים הם המחנכים העיקריים והם עושים זאת בסיוע מוסדות החינוך. לכן, את המציאות הזו שבה הילדים נמצאים בבית צריך לנצל כדי ללמוד עם הילדים שיעורי תורה קבועים ומסודרים, לדבר איתם על תורה וחסידות, ובעיקר-בעיקר לספק להם הזדמנויות לראות את אבא ואימא חיים חיים של תורה וחסידות ולרצות ולשאוף לחקות אותם. כבר אמרו גדולים וטובים שהחינוך על ידי דוגמה חיה משפיע יותר מכל. ילד שרואה את אביו משקיע בלמוד וללמד תורה, מתפלל כמו חסיד וקורא קריאת שמע כמו חסיד, סופג חינוך חסידי לא פחות ואולי יותר ממה שהוא עשוי לספוג בין כותלי מוסדות החינוך.

אין ספק שמוסדות החינוך מצידם עושים עבודת קודש ותומתם ללימוד ולחינוך אדירה, אבל אם כבר נכפה עלינו המצב הנוכחי, עלינו לנצל אותו ולהפיק ממנו את הטוב ביותר ולכלל לראש פשוט לשבת וללמוד עם הילדים, בהתאם ליכולת ולפנאי של ההורים ובהתאם לגיל וליכולת הקליטה של הילד. למשל, יש טווח גילאים שבו מתאים ללמוד עם הילד בכל יום כמה משניות. זו דרך נפלאה ללימוד משותף, להקניית ידע גם בנושאים שלא נלמדים בחדרים ובעיקר להחדיר בנפש הילד אהבת תורה. ידוע לי על הורים שעשו זאת ובמשך חצי השנה האחרונה למדו עם בנם חלק ניכר משישה סדרי המשנה, ואין צריך לומר שזה הישג ראוי לכל שבת.

בואו נזכור את מאמר חז"ל 'אל תגעו במשיחי אלו תינוקות של בית רבן', וכפי שפירשו בספרים שחינוך ראוי ממהר ומקרב את ביאת המשיח והגאולה השלמה.

המוחלטת, לעשות את שליחותו. לכן, גם היום, כאשר לאחר פטירתו המצערת והכואבת של הרב בוטמן ע"ה בדמי ימיו, גם עול הניהול והאחריות הפיננסית של בית חב"ד ומפעליו מוטלים עליי, העיסוק המרכזי שלי היה ונשאר בתחום הרוחני ולכל לראש שיעורי התורה.

כמי שראשו ורובו בשיעורי תורה, אולי תנסה לתמצת בכמה משפטים קצרים את החשיבות והחיוניות של נושא לימוד התורה בחייו של יהודי. מה השאלה, הרי זה יסוד הכל ובסיס הכל והדברים ידועים ומפורסמים, ובוודאי יארכו הדברים ליותר מכמה משפטים. לכן ברשותך אשאר בנושא שלשמו נתכנסנו, לימוד התורה אור והליקוטי תורה. כאמור, אלו הם ספרי יסוד של תורת חסידות חב"ד כולה, וידוע איזה מקום חשוב הם תופסים במשנתם של רבותינו נשיאנו ובעקבות זאת בין החסידים. הרבי הרש"ב אמר על עצמו שכאשר הוא יושב בחדרו ולומד ליקוטי תורה הוא מתחבר עם 'עצמות ומהות'. והיה מעשה שפעם הרבי הביע אי שביעות רצון בנוגע לעניין מסוים בהתוועדותיו שלו, ובדברי הביקורת אמר - מציד, יכולתי לשבת בחדרי וללמוד ליקוטי תורה... ואם נעסוק במושגים של אנשים כערכנו - מעת לעת אני נשאל מאת שומעי השיעורים למה שאלות כאלה ואחרות, למשל למה ירדה הנשמה למטה, חחרות ונידונות שוב ושוב במאמרי חסידות רבים. ואני רגיל לענות להם שהסיבה היא שתורת החסידות איננה רק 'השכלה' ר'פילוסופיה' רעיונית אלא דרך חיים, ולימוד החסידות נועד להחדיר בנפש האדם את המבט וההשקפה הנכונה על האמונה, היהדות, התורה והמצוות וכן הלאה. ואת זה אפשר לעשות רק על ידי שחזורים על עיקרי הדברים שוב ושוב, ולפעמים נראה שחזורים שוב על 'האלף-ב"ת' שכבר ידוע לנו, כי רק כך בסופו של דבר הדברים חודרים בעמקי הנפש ויש סיכוי שבסופו של דבר האדם יקבל את המבט הנכון על כל ענייני היהדות ועד לנושא משיח וגאולה.

וכשהלימוד עקב, קבוע ומסודר, יש לכך חשיבות כפולה ומכופלת. ומכמה פנים. ראשית, כשרוצים להגיע ליעד ולמטרה מסוימת, חייבים להתמיד. בלי ויתורים, בלי להתייאש באמצע הדרך ובלי להיכנע לשום קושי ומכשול. ושנית, והפן הזה הוא מצד הנפש הבהמית, או לפחות כדי שהנפש הבהמית לא תפריע - כשמציבים יעד מוגדר ועומדים בו ומגיעים אל היעד, יש תחושת סיפוק נהדרת. וכמו שרואים כעת במבצע המבורך של לימוד משותף, על ידי כלל החסידים בכל העולם, של אותה שיחה בליקוטי שיחות בכל שבוע (כעת לומדים כידוע ליקוטי שיחות חלק י). זו משימה שכדי לעמוד בה צריך הרבה התמדה, נחישות ודבקות במטרה, אבל אחרי שעושים את המאמץ ולמרות כל הקשיים עומדים בכל המטלות, תחושת הסיפוק נפלאה.

כדי לשבר את האוון אביא דוגמה ממה שהיה לי פעם במהלך העבודה על מאגר השיעורים. הקלטתי אז יום יום במשך שנה שלמה שיעורים של השיעור היומי בחומש עם רש"י. אחרי השלמת כל הסדרה על חמישה חומשי תורה השיעורים המוקלטים נשמרו בדיסק קשיח. יום אחד הדיסק הזה נפל ונשבר וכל מה שהיה בו הלך לאיבוד. מובן שנגרם לי צער רב, אבל בד בבד אמרתי לעצמי - מדובר בהפצת תורה ואין שום מקום להרים ידיים ולהתייאש. פשוט פתחתי בסדרה חדשה של אותם

הרב וילהלם בשמחת חלאקה, לצד השליח הבלתי נשכח מנהריה הרב ישראל בוטמן ע"ה